

Z obsahu:

Před námi je Kříž
Katecheze Jana Pavla II.
19. dubna 2000
– strana 2 –

**Jubileum mučedníků
20. století**
– strana 4 –

**Musela jsem stále
znovu nacházet cestu
k Bohu**
Angažovaná dětská
lékařka dr. Michaela
Moserová
– strana 5 –

**Vím, že můj
Vykupitel žije**
Velikonoční zamyšlení
biskupa Kurta Krenna,
St. Pölten
– strana 7 –

**Protiženská církev
nebo proticírkevní
ženy? (2)**
Andrea Dillonová
– strana 8 –

**Luther – společný
otec víry?**
Inge Maria Thürkaufová
– strana 10 –

Nahoře opravdu nic?
– strana 11 –

**Jak odpovíme na
bolest Matky?**
– strana 12 –

Desatero stále platí
– strana 14 –

V římském Kolosseu se 7. května 2000 koná ekumenická připomínka všech křesťanských mučedníků 20. století... (str. 4)

Před námi je Kříž

Postní putování, které jsme nastoupili o Popelčíní středě, dosahuje svého vrcholu v tomto týdnu, který se vhodně nazývá Svatý. Chystáme se skutečně, abychom v následujících dnech znovu prožili nejposvátnější události naší spásy: Kristovo utrpení, smrt a zmrtvýchvstání.

Jako výmluvný symbol Boží lásky k lidstvu stojí před námi Kříž. Současně zaznívá v liturgii zvolání umírajícího Spasitele: *Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?* (Mt 27,46; Mk 15,34). Velmi často slyšíme »náš« křik utrpení v různých tíživých životních situacích, které mohou vyvolávat vnitřní depresi, způsobit starosti a nejistoty. V okamžicích opuštěnosti a zmatku, které jsou v lidském životě časté, může se v duši věčícího zrodit zvolání: Pán mě opustil!

V utrpení, smrti a zmrtvýchvstání Krista je Boží vítězství

Proto Kristovo utrpení a jeho oslava na dřevě Kříže nabízejí rozličné klíče k rozluštění takových událostí. Na Golgotě při vrcholné oběti svého jednorozného Syna jej Otec neopouští, naopak, uskutečňuje plán spásy celého lidstva. V jeho utrpení, smrti a zmrtvýchvstání se nám zjevuje, že posledním slovem lidského života není smrt, nýbrž Boží vítězství nad smrtí. Božská láska projevená v plnosti ve velikonočním tajemství vítězí nad smrtí a nad hříchem, který je její příčinou (srov. Řím 5,12).

V tomto Jubilejním roce chce Církev připomenout všem, že Kristus zemřel za všechny lidi

V těchto dnech Svatého týdne vstupujeme do srdce spasitelného Božího plánu. Církev chce v průběhu Jubilejního roku připomenout všem, že Kristus zemřel za každého člověka, protože dar spásy je univerzální. Církev ukazuje tvář ukřižovaného Boha, která nevyvolává strach, nýbrž sděluje pouze lásku a milosrdenství. Před Kristovou obětí není možno zůstat lhostejný! V duši, která setrvává v rozjímání o Pánově utrpení, spontánně vytrysknou pocity hluboké vděčnosti. Když v duchu s ním stoupáme na Kalvárii, dospějeme k tomu, že určitým způsobem zakusíme světlo a radost, která vyzáruje ze vzkříšení.

To všechno prožijeme s Boží pomocí ve velikonočním triduu. Výmluvností obřadů Svatého týdne nám liturgie ukáže neroz-

lučnou souvislost, která existuje mezi utrpením a zmrtvýchvstáním. Kristova smrt již v sobě nese zárodek vzkříšení.

Zelený čtvrtek Naše kněžství, dar a tajemství lásky

Předehtou velikonočního třídění bude slavení mše svaté při svěcení olejů zítra ráno o Zeleném čtvrtku, kdy se v diecézních katedrálách shromáždí kněží kolem svých příslušných pastýřů. Budou posvěceny oleje nemocných, katechumenů a křížmo pro udělování svátostí. Je to ritus plný významu doprovázený rovněž výmluvným gestem obnovy poslání a kněžských slibů ze strany kněží. Je to den kněží, který každý rok přivádí nás, služebníky Církve, abychom znovu objevili hodnotu a smysl svého kněžství, daru a služby lásky.

Památka ustanovení Eucharistie, nezměrné tajemství štědrosti a dobroty

Večer znovu prožijeme památku ustanovení Eucharistie, svátosti nekonečné Boží lásky k lidstvu. Jidáš zrazuje Ježíše; Petr přes všechna ujišťování jej zapře; ostatní apoštolové se v okamžiku utrpení rozprchnou. Málo jich zůstane u něho. A právě těmto křehkým lidem svěruje Pán svůj odkaz a nabídne sám sebe ve vydaném těle a prolité krvi za život světa (srov. Jan 6,51). Nezměrné tajemství štědrosti a dobroty!

Velký pátek – Ukřižovaný ukazuje jedinou cestu, která dává smysl lidskému životu

O Velkém pátku znovu zazní vyprávění pašijí a budeme pozváni, abychom uctili Kříž, mimořádný symbol božského milosrdenství. Člověku, který je nezřídka nejistý při rozlišování dobra a zla, ukazuje Ukřižovaný jedinou cestu, která dává smysl lidskému životu. Je to cesta úplné odevzdání do Boží vůle a velkodušného sebedarování bratřím.

Bílá sobota – den velkého mlčení

Když začne svítat *první den po sobotě*, mlčení přeruší radostná velikonoční zpráva, ohlašovaná slavnostním zpěvem Exultet v průběhu slavnostní liturgie velikonoční vigílie. Kristův triumf nad smrtí zalomcuje spolu s hrobním kamenem srdcem a myslí věčících a zaplaví je stejnou radostí, jakou zakusila Magdaléna, zbožné ženy, apoštolové a ti, kterým se Zmrtvýchvstalý zjevil v den Velikonoc.

Nechejme se proniknout milostí těchto dní

Drazí bratři a sestry, připravme srdce, abychom toto Svaté třídění prožili intenzivně. Nechejme se proniknout milostí těchto svatých dní, a jak již vybízel svatý biskup Atanáš, »i my následujme Pána, to znamená – napodobujme ho a tak najdeme způsob, jak slavit svátky nejen zevně, nýbrž způsobem více aktivním, ne pouze slovy, ale také skutky« (Velikonoční listy, Lett., 14,2).

S těmito pocity přeji vám všem a vašim drahým plodné Svaté třídění a radostné svátky zmrtvýchvstání.

L'Osservatore Romano
20. dubna 2000

Poznat Pána

Zamyšlení nad nedělními
liturgickými texty

**Tehdy jim otevřel mysl,
aby rozuměli Písmu**

Na chrámovém nádvoří se sbíhají lidé. Zpráva o zázračném uzdravení, které obdržel chromý od Petra a Jana místo almužny⁽¹⁾, letí od úst k ústům. Připoj se k zástupu a poslechni si vysvětlující slova apoštola Petra. Projevil zde svou dobrotivost Boží Syn, ten *Svatý a Spravedlivý*, který uzdravil tolik nemocných, a přece se ho Židé zřekli, ačkoliv se *Pilát rozhodl, že ho propustí*.

Petrova oprávněná výtky není adresována jen Židům. Je určena i tobě. To, o čem je zde řeč, je podstata každého hříchu. Kdykoliv hřešíš, opakuje se to, co se stalo na Pilátově dvoře. Pokus se domyslet, v čem je hrůza a zvrácenost hříchu: Posíláš na smrt *Vůdce života, a pro vraha si žádáš milost*. Každý hřích je stejným zavržením Boha, který vede k životu, a upřednostněním Vraha, který je *lhářem od počátku*⁽²⁾. Není to ta nejabsurdnější záměna, která odmítá Boha, jehož milosrdenství je tak bezmezné, že ani vražedný čin spáchaný na samotném Bohu, nemůže zvrátit jeho božský plán? Vždyť právě z toho, co lidé svým činem způsobili, vylítl pramen milosti pro jejich záchranu.

Jak je možné, že dochází k úděsné konfrontaci, při níž stojí proti sobě na jedné straně zvrácenost hříchu a na druhé straně láska a dobrota Pomazaného, který musel trpět? Petr má proto jedno vysvětlení: *Udělalí jste to z nevědomosti*. To však není nevědomost, která by mohla být omluvou. Existuje nevědomost, která je sama o sobě vážným proviněním: je to záměna, při které člověk dává přednost své pravdě před pravdou, se kterou přichází sám Pán. Zamysli se, zda netrpíš neznalostí, kterou způsobuje tvá jistota, že si vystačíš s tím, co znáš a víš. Chceš-li z dnešního setkání s Pánem odejít proměněn, pros jej, aby ti dal poznat záludnost takové nevědomosti. Neboť není nikoho jiného, kdo by mohl účinně otřást tvou sebejistotou, která ti brání poznat opravdu Pána. Pojď se o tom přesvědčit do Večeřadla.

Je už večer toho velikého *prvního dne*, a učedníci tu stále sedí za zavřenými dveřmi. Vytvářejí si lidské bezpečí podle svého. Z čeho pramení jejich strach? Dříve než zavřeli dveře před Židy, zavřeli svou mysl a své srdce před poznáním pravdy.

Už když k nim Pán promlouval před svým utrpením, byli si tak jisti, že už pochopili, co je třeba, že vnímali Ježíšova slova sotva na

půl ucha. Protože nadále dávají přednost jen své vlastní jistotě, nechťejí uvěřit těm, kterým se mezitím dostalo milosti zjevení a daru poznání. Dnes přišli svědkové, kteří Ježíše viděli, že žije: ženy od hrobu, Petr, dva učedníci, kteří jej poznali při lámání chleba. Ale uzavření učedníci jejich svědectví neberou dostatečně vážně. Proč jim nevěří? Museli by od základu změnit své dosavadní přesvědčení, ale k tomu nemají odvahu, protože se v něm příliš zabydleli. Ale k čemu je taková lidská sebejistota, která v rozhodujících situacích tak evidentně a opakovaně selhává? V páteční noci při Ježíšově pokolení skončila zbabělým útekem a nyní, když stanou tváří v tvář živému a oslavenému Spasiteli, místo radosti upadnou do zděšení a strachu: nejsou schopni jej poznat a *myslí si, že vidí ducha*. Pouč se z toho, v čem spočívá nebezpečí nevědomosti, která tě ohrožuje.

Tím, že spoléháš nadměrně na své jistoty a představy, nejsi připraven přijmout Pána tak, jak se chce k tobě přiblížit. Dokud čteš Písmo a nasloucháš jeho slovu s vnitřním postojem, který si vybírá jen to, co vyhovuje tvému smýšlení a potvrzuje tvá přání a tvá přesvědčení, nezabýváš se ani Písmem, ani Pánem, ale jen sebou a svým sebezalíbením. Dokonce i tvoje bohopocta se může nakonec zvrátit jen v domnělou, jestliže spíše než pokornou úctou k Bohu je vedena snahou po sebeuspokojení z pobožných úkonů a forem, ve kterých máš zalíbení. Je mnoho těch, kteří se domnívají, že se obrátili tím, že poznali Ježíše. Ale ve skutečnosti jen přizpůsobili jeho obraz svým vlastním představám.

Abys mohl poznat Pána, musíš poznat také sebe. Uznat do všech důsledků, že se tu setkává jeho nekonečná všemohoucí moudrost a láska a tvoje hříšná nevědomost, nicota a slabost. Největší slabost je ta, která se cítí silnou. Obrátit se znamená opustit takovou nezdravou a zaslepující důvěru v sebe a své sebejistoty, abys byl schopen bezmezné otevřenosti a důvěry v Pána. Odevzdáš-li se bezvýhradně Ježíši, nemusíš se bát nedůvěry v sebe samého. Neboj se, jestliže ti Ježíš ukáže, že celý tvůj dosavadní život je poznamenaný sebeklamem, vyměň ho za nový začátek v pravdě svého Pána, *aby byla v tobě Boží láska přivedena k dokonalosti*. Až budeš opravdu *znát Ježíše, nebude ti těžké zachovávat žádné jeho přikázání*.

*Mnoho lidí říká: »Kdo nám ukáže dobro?«
Hospodine, ukaž mi svou jasnou tvář!*⁽³⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Srov. Sk 3,1–10; ⁽²⁾ Jan 8,44;

⁽³⁾ responsoriální žalm 4.

Liturgická čtení

1. čtení – Sk 3,13–15.17–19

Petr promluvil k lidu: „Bůh Abrahámův, Izákův a Jakubův, Bůh našich praotců oslavil svého služebníka Ježíše, kterého jste vy sice vydali a kterého jste se zřekli před Pilátem, ačkoliv on rozhodl, že ho propustí. Vy jste se zřekli Svatého a Spravedlivého, a vyprosili jste si milost pro vraha. Původce života jste dali zabít, ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých, a my jsme toho svědky. Já ovšem vím, bratři, že jste to udělali z nevědomosti, a stejně tak i vaši přední muži. Bůh to však dopustil, aby se tak splnilo, co předem oznámil ústy všech svých proroků, že jeho Pomazaný musí trpět. Obráťte se tedy a dejte se na pokání, aby vaše hříchy byly zahlazeny.“

2. čtení – 1 Jan 2,1–5a

Moje milé děti! Toto vám píšu, abyste nehřešili. Zhřeší-li však někdo, máme přímluvce u Otce: Ježíše Krista spravedlivého. On je smírnou obětí za naše hříchy, a nejen za naše, ale i za hříchy celého světa. Podle toho víme, že jsme ho poznali, když zachováváme jeho přikázání. Kdo tvrdí: „Znám ho“, ale jeho přikázání nezachovává, je lhář a není v něm pravda. Kdo však jeho slovo zachovává, v tom je Boží láska opravdu přivedena k dokonalosti.

Evangelium – Jan 24,35–48

Dva učedníci vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak Ježíše poznali při lámání chleba. Když o tom mluvili, stál on sám uprostřed nich a řekl jim: „Pokoj vám!“ Zděsili se a ve strachu se domnívali, že vidí ducha. Řekl jim: „Proč jste rozrušení a proč vám v mysli vyvstávají pochybnosti? Podívejte se na mé ruce a na mé nohy: vždyť jsem to já sám! Dotkněte se mě a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jak to vidíte na mně.“ A po těch slovech jim ukázal ruce a nohy. Pro samou radost však tomu pořád ještě nemohli věřit a jen se divili. Proto se jich zeptal: „Máte tady něco k jídlu?“ Podali mu kus pečené ryby. Vzal si a před nimi pojedl. Dále jim řekl: „To je smysl mých slov, která jsem k vám mluvil, když jsem ještě byl s vámi: že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v Mojžíšově Zákoně, v Prorocích i v Žalmech.“ Tehdy jim otevřel mysl, aby porozuměli Písmu. Řekl jim: „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých a v jeho jménu bude hlásáno obrácení, aby všem národům, počínajíc od Jeruzaléma, byly odpuštěny hříchy. Vy jste toho svědky.“

Jubileum mučedníků 20. století

V římském Kolosseu, kde se na Velký pátek v noci konala tradiční křížová cesta vedená Svatým otcem Janem Pavlem II., se bude 7. května konat ekumenická připomínka všech křesťanských mučedníků 20. století.

Boží lid kráčí vstříc novému tisíciletí pod velkým a hustým mrakem svědků (srov. Žid 12,1). Když chceme očistit svou historickou paměť, jsme pozváni,

ale až se zcela rozevřou, bude to celé moře květů, které změní tvářnost země. *Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo dá svůj život za své přátele* (Jan 15,13).

Aréna římského Kolosseu

abychom si také připomněli každého křesťana, který ve »století vlků« (Nadesha Mandelstam) zemřel pro pravdu víry násilnou smrtí. Nikdy dříve v dějinách Církve nebyl tak srovnatelně velký zástup jejich krvavých svědků. Oni až k smrti následovali Krista, *věrného svědka, který nás svou krví zbavil hříchů* (Zj 1,5).

Semeno křesťanů

Církev prvního století vznikla z krve mučedníků, kterou Tertullian nazývá »semenem křesťanů«. Tato setba vzešla za císaře Theodosia, který po konstantinském obratu prohlásil křesťanství za římské státní náboženství a umožnil mu rychlé a široké rozšíření.

V dnešní době je tato setba krve rozeseť v mnohem větší míře a my můžeme plni naděje očekávat plody nového života Církve. Zatím jsou to jednotlivé pupeny, které rozeznáváme,

Tato láska je silnější než smrt, daruje život a Bůh ji nenechá bez odpovědi.

Naše dědictví

Trpíme za viny svých otců a svého národa, ale jsme také dědici mučedníků a svatých. »Ve společenství svatých jistě existuje mezi věřícími, kteří již dosáhli nebeské vlasti, trvalé pouto lásky a bohatá výměna dober. Při této podivuhodné výměně svatost jednoho prospívá ostatním a zdaleka přesahuje škodu, kterou hřích jednoho mohl způsobit ostatním.« (KKC 1475) Ježíš sám poučuje své učedníky slovy přísloví: *Jiný zasévá a jiný sklízí. Já jsem vás poslal sklízet, na čem jste nepracovali. Jiní pracovali, a vy sklízíte plody jejich práce* (Jan 4,37n).

Mučedníci 20. století

Papež Jan Pavel II. uložil místním církvím na celém svě-

tě, aby pořídily seznamy mučedníků tohoto století. »Do naší doby se vrátili mučedníci, často neznámí, jako „neznámí vojáci“ velké věci Boží. Pokud je to možné, neměla by se v Církvi jejich svědectví ztrácet.« (TMA 37) I u nás se tento seznam zpracovává pod vedením pana arcibiskupa Karla Otčenáška. Jednou z mučednic, která již byla pozdvižena k účtě oltáře, je řeholní sestra Anna Marie Kratochvílová, rodačka z Ostravy-Vítkovic.

Můžeme se dívat do budoucnosti plni naděje, protože jsme dědici těchto bojovníků za víru, kteří jsou chloubou naší Církve. Mučedníci byli často prostí nenápadní věřící, kteří se však nestyděli za svou víru, nýbrž byli připraveni ji dosvědčit svým životem. »Obdiv pro mučednictví se spojuje v srdcích všech věřících s přáním, aby mohli s Boží milostí následovat jejich příklad, pokud by to okolnosti vyžadovaly.« (Incarnationis mysterium, 13)

Mladí, Pán počítá s vámi

Končíme století, které je možno označit za nejvražedněj-

ší ze všech století: je to nepřetržitý sled národních a mezinárodních válek a genocid. Za posledních 50 let neuplynulo ani čtyřicet dní, kdy by nehlučely zbraně. Nyní záleží na vás, mladí lidé, abyste pomohli v novém století a tisíciletí obnovit na světě mír. Vaše národy trpěly pod ideologiemi, které zrušily Evropu. Nacismu a komunismu padly za oběť miliony nevinných obětí. Jste syny a dcerami mučedníků. Svou krví, slzami a modlitbami, svým hrdinstvím vám vyprosili velké milosti. Dívejte se na své svaté, čtěte jejich životopisy. Oni prolévali svou krev spolu s krví našeho Pána.

Buďte pyšní na svého Svatého otce Jana Pavla II., tohoto pastýře a proroka, tohoto otce, kterého vám Bůh dal, aby vyvedl Evropu z pout komunismu a zasadil se o tento velikonoční přechod do nového tisíciletí. Kéž byste všichni mysleli na slova jednoho z mučedníků, Karla Leisnera: **»Ty ubohá Evropo, vrať se zpět ke svému Pánu Ježíši Kristu. V něm je pramen všeho krásného, co v sobě neseš. Zpět k svěžím pramenům božské, pravé síly. Spasiteli, dopřej mi, abych byl při tom alespoň trochu tvým nástrojem!**

Kriste, ty jsi moje vášeň!«

Podle Feu et Lumière zpracoval -lš-

Model rekonstrukce římského Kolosseu

Musela jsem stále znovu nacházet cestu k Bohu

Angažovaná dětská lékařka dr. Michaela Moserová

Řekli mi o ní: je angažovanou lékařkou. Již delší dobu působí v Centru pro život ve Vídni a byla nyní v Kosovu v rámci akce »Lékaři bez hranic«. Zavolala jsem jí a poprosila o rozhovor. Diví se, protože její život není nic zvláštního – ujišťuje mě v telefonu.

Když jsem ji ale v Centru pro život v prvním vídeňském okrsku spatřila, zjistila jsem sama, že je to dost zvláštní, co mi vypráví o svém narození.

Její rodičům nebylo ještě 20, když čekali své druhé dítě. Počátkem šestého měsíce těhotenství přišla její matka do nemocnice kvůli bolestem břicha. Z bolestí se vyvinuly porodní stahy. Dítě přišlo předčasně na svět.

Michaelu po porodu odložili

Michaela je droboučká a zdánlivě bez života, proto ji odložili. Teprve po určité době, kdy vlastně rozhoduje každá vteřina, všiml si jeden student medicíny, že dítě hýbá prstem. Začala reanimace, ale rodičům vysvětlili, že dítě bude retardované. Michaela Moserová si vzpomíná: »Dlouhý čas to pro mě bylo trauma. Stále jsem platila za blbečka.«

»Opravdu, těch prvních deset let jsem ve vývoji určitě zůstávala, pozdě jsem začala chodit a mluvit.« Byla vůbec flegmatické dítě, když jí bylo šest, zjistili, že má jen 60% schopnost vidění. Podstoupila oční operaci a stav se postupně zlepšoval.

Již tehdy se v ní rozvíjí láska ke »slabším«, cítí na svém vlastním těle, co to znamená, když vzhledem k chybějícím schopnostem je předmětem pohrdání svých vlastních sourozenců. To, že jí otec nutí ke sportovním výkonům, které přesahují její síly, nijak nezlepší její stav. »Situace byla nad síly mých rodičů,« pokouší se mladá žena dnes porozumět svým rodičům.

V té době jde Michaela k prvnímu svatému přijímání.

Matka jí ušila hezké bílé šaty a malé děvčátko zažije ten den něco zvláštního. Když slyšela píseň *Bůh miluje děti a zve je k sobě*, cítí hluboké dojetí. Chce

se dovědět od učitelky náboženství, zda Bůh miluje i hloupé děti. A když jí to učitelka laskyplným objetím potvrdí, začne důvěřovat jen tomu, že ji miluje Bůh: »Moje první, nádherné setkání s Bohem.«

Ve škole jsou její schopnosti tak slabé, že vzniká otázka, zda toto dítě je vůbec zralé pro druhý stupeň. Nechci tomu ani věřit, když vidím před sebou tak temperamentní mladou ženu. Vypravuje: »Teprve když mi bylo deset, jako bych se probudila z dlouhého spánku. Od té doby jsem se vrhla na knihy. Když mi bylo 16, četla jsem Nietzscheho a Freuda a také mnoho životních příběhů.«

Michaela se stala velmi dobrou žačkou, angažuje se jako mluvčí třídy na reálném gymnáziu a je v této funkci advokátkou slabších. Jako červená nit se vine jejím životem angažovanost pro malé a slabé. Ale vzdělala se od víry, odhlásila se z náboženství. Mimo to: »Mojí milí rodiče měli se mnou trápení. Nerozuměla jsem si s nimi.«

vanost pro malé a slabé. Ale vzdělala se od víry, odhlásila se z náboženství. Mimo to: »Mojí milí rodiče měli se mnou trápení. Nerozuměla jsem si s nimi.«

Často se vyhýbá škole, vysedává v kavárně při četbě novin a v debatách.

Když je Michaela 18, její rodiče se rozvádějí a dceru odkazují do domova. Přes otcův zákaz začne studovat medicínu, nejprve v Innsbrucku, později ve Vídni. Vstoupí do socialistického studentského hnutí, hájí právo mladých matek na studium. Pro nevhodné chování je málem z univerzity vyloučena. Jen její dobré známky ji zachránily.

Vyváděla jsem nejláznivější věci

S úsměvem na to vzpomíná: »Vyváděla jsem nejláznivější věci. Vstala jsem při vyučování a osočila profesora, že nemluví pravdu a podobně. Všechno jsem zkrátka zpochybňovala.« Jen jeden starší profesor rozpoznal, že za »drzounem« se skrývá děvče, které je třeba přijímat

takové, jaké je. On a jeho paní ji takřka adoptovali a Michaela u nich stráví dalších šest let.

Profesor, označuje se za ateistu, trvá na tom, aby studentka doprovázela jeho věřící ženu každou neděli do kostela. Tak se opět Bůh poněkud připomene v životě Michaely. V té době pracuje nějakou dobu v hospičním hnutí v Anglii u umírajících pacientů. Jednoho dne prosí jedna pacientka mladou ošetřovatelku, aby se za ni modlila. Studentka medicíny, která ztratila víru svého dětství, musí její prosbu odmítnout. Neumí se modlit, a tak navrhuje, že zavolá kněze. Ale pacientka trvá na svém: Michaela se má za ni modlit. Opět odmítá...

Na paní dr. Moserové je vidět ještě dnes, jak strašně jí to trápí: »Tak o. k., miláčku,« říká paní. »Když zemřela, uvědomila jsem si, jak arogantní klacek je ze mě.« Na tento zážitek nikdy nezapomene. Ale víra prozatím nemá pro ni žádný význam.

To se však mělo změnit po zkušenosti na střeše Všeobecné nemocnice ve Vídni. Před tím se něco seběhlo. Nejdříve zážitek z přednášky soudního lékařství: otcem utýrané dítě na prosektuře. Pak setkání na psychiatrickém praktiku: Vystávají jí před očima obrazy z vlastního dětství; problémy s vlastním otcem opět propukají. Před tím ještě návštěva u umírajícího přítele...

To všechno se jí motá v hlavě, když stoupá na střechu Všeobecné nemocnice. Posedla ji otázka: Není lepší skoncovat s životem než dokončit studium, se kterým otec nesouhlasí?

A tu náhle – sama neví, jak – začne mluvit s Bohem: »Jestli jsi..., já teď nechci skočit dolů... Jestli jsi, musíš mi ukázat, co mám dělat dál.« Náhle začne plakat, naplňuje ji nepochopitelný klid. Vnitřně cítí, že všechno bude jiné.

»Vyprávěla jsem svým přátelům, se kterými jsem bydlela, že je mi blbě a že bych to teď chtěla zkusit s Bohem.« Tito

kolegové, kteří měli modlitební skupinu u kalasantinů, pokoušeli se již delší dobu, zatím ovšem marně, vzít ji do svého mladého společenství. Nyní ji s láskou přijali a krok za krokem uváděli do života víry.

S úsměvem vzpomíná: »Když jsi jednou u Boha, je život přirozeně těžší, protože se musíš důsledně změnit. Nechtěla jsem na jedné straně chodit do kostela a tam být miláčkem, a na druhé straně si podržet své stinné stránky.« Krok za krokem se začínal její život měnit. Sice nevykřikuje svou víru na ulici, ale zůstávají zde výzvy: »Každý den musíš vydávat svědectví, především jako lékařka.«

Po skončení studia odchází do USA, aby tam vědecky pracovala. Má shromáždit impact-body, aby pak mohla dostat zajímavou práci ve Všeobecné nemocnici ve Vídni. Svět opět zatlačil Boha do pozadí. Ale Bůh se nevzdává. O velikonoční neděli slyší na procházce zvony, zůstane stát před kostelem a dá se do hovoru s jedním knězem. Zda je katoličkou? »Ano«, ale nemá čas chodit do kostela. »Škoda,« míní kněz. »Představ si, že umíráš, a Bůh se tě zeptá: Halo Michaelo, co jsi dělala?« Sbírala »impact-body«. Bůh by ti odpověděl: »Já mohu lusknout prsty, a měla bys milion bodů. Ale jak ses starala o druhé a jak jsi je milovala?«

Michaela je hluboce dojata. Celou další noc sedí pod křížem, omlouvá se Bohu a důvěřuje v jeho milosrdenství. Od té doby tráví všechnen volný čas u bezdomovců a drogově závislých. To jí přináší mnoho dobrých rozhovorů, hlubokých zážitků, ale málo »impact-bodů«.

Přesto po návratu dostává místo na patologii Všeobecné nemocnice. Vedle této činnosti pracuje v hospici a navštěvuje doma umírající. Vypráví jim o své víře a ptá se, zda se za ně může modlit. Při tomto nasazení prožívá mnoho radosti a je setkáními velice obohacena. Ve

zvláště těžkých případech postupuje takto: »Ježíši, co bys teď udělal, co bys teď řekl? To mi pomáhá a proměňuje mě to.«

V nemocnici se modlí se svými pacienty

Po roce práce ve Všeobecné nemocnici odchází na turnus do mistelbašské nemocnice. Tam nenechává nikoho na pochybách, že chce žít jako křesťanka: modlí se s pacienty, má u sebe růženec, putovní Matku Boží. Sestry ji zvou, aby se přišla modlit právě k umírajícím. Tím samozřejmě také dráždí. Ptají se jí, proč je křesťankou. Odpovídá, že vyzkoušela všechno možné, ale to je nejlepší.

Nyní se chce dovědět, jak se stala spolupracovnicí v Centru pro život. »Dlouhý čas jsem nechtěla na veřejnosti mluvit na téma potratů. Z různých, i rodinných důvodů je to ožehavé téma a žhavé železo. Byla to pasáž z jedné knihy, kterou mi dal magister Fischer, spoluzakladatel centra. Tato kniha mi dala podnět, abych se zde angažovala: Jeden politik byl zavřený, protože se zasazoval za druhé lidi. Na poznámku svého přítele, který ho navštívil a řekl, že je to nepochopitelné, jak se to mohlo stát, politik odpověděl: „Daleko nepochopitelnější je to, že tu nejsi zavřený se mou!“«

Michaela poznamenává: Ani ona se nemůže vyhnout otázce potratů, musí se zasadit o osud nenarozených dětí. Centrum pro život vzniklo z nouze, že není možno prostě říct mladým ženám, že nemají potratit, protože dítě má právo na život, když jim současně nenabídneme další pomoc.

Michaela Moserová zde dva roky významně pomáhá, hovoří s matkami o jejich problémech a nabízí jim potřebnou pomoc a řešení.

Pro tuto práci musí projít jednotlivými fázemi, které musí prožít každý, kdo zde chce spolupracovat. Kdo se modlí před potratovou klinikou, takže je to

pro každého zřejmé, prožívá strach a všechny možné agrese: má hrůzu, že se bude blamovat, že po něm budou plivat, že jej kolemjdoucí napadnou, matky a jejich muži. Teprve když se prosebník stane malým a pokorným a ví, že není nic lepšího než druzí lidé zde, začne se za ně opravdu modlit. »Pak jeho srdce změkne a jeho oči jsou dobrotivé,« vysvětluje mi Michaela s laskavostí.

Její rozhodnutí stát se dětskou lékařkou je údajně ovlivněno právě touto činností. Ke svému vlastnímu překvapení začíná milovat děti s něžností, kterou u sebe nikdy předtím nepoznala. Napadá mě: Její tvář získává láskyplné vzezření, když hovoří o dětech.

V centru pro život zachránili 800 dětí

Pro Michaelu Moserovou se stalo samozřejmostí hovořit v různých prostředích a kruzích (např. ve školách) o ochraně života, i když jí to při jejím povolání nadělilo nejednu nepříjemnou konfrontaci. Od svého nasazení očekává, že zabrání tomu, co se děje sotva 50 metrů od místa, kde spolu hovoříme: že matka nevidí jiné východisko než utratit své dítě.

Se zjevnou radostí říká, že činností Centra se podařilo již zachránit 800 dětí. »Nikdy bych jako dětská lékařka nemohla zachránit život tolika dětí. A přeče lidé, kteří zde stojí na ulici, aby přiměli matky k donošení jejich dítěte, vykonávají skutečné zázraky. Někdy jim za to nadávají, vysmívají se jim nebo po nich plivají.« Tato temperamentní lékařka ví, že něco takového je možno dělat jedině z lásky.

Obyvatelé tábora zaútočí na své dobrodince

Z lásky k lidem jela minulého léta s organizací »Lékaři bez hranic« do Kosova. V jednom utečeneckém táboře v Makedo-

nii, kde bylo 44 000 uprchlíků, starala se o lidi osm týdnů ve dne v noci. »Dejte pozor na moje maličké!« To je heslo, které si vzala z jedné exerciie. »To nejhorší je poznaek, který jsem tam nabyla. Bůh každému drží před očima zrcadlo. Protože zlí nejsou jenom „zlí“. To, co se zde děje, bys mohl dělat také ty. Nesud! Neodsuzuj! Velice rychle se může každý, kdo se počítá k „dobrým“, stát pro druhé hrozbou.«

Prožívá to na své vlastní kůži v Makedonii: Obyvatelé tábora, v němž pracuje, se náhle otočí a ohrožují své pomocníky kameny. Jen tak tak se podařilo uniknout. Strašný zážitek navodí otázku: Jde jenom o Kosovo? Tu si vzpomene na slova Matky Terezy: Kořenem každé války jsou potraty. Kdo je schopen říct „ne“ vlastnímu dítěti, v tom vzniká hluboký nekld. Tento nekld se vnaší do rodiny a tak vzniká nenávisť – stejně tak ve Vídni jako v Kosovu.

Kdo chce mír, musí začít od sebe

Proto se i v táboře zasazuje o nenarozené děti. Jednoho dne k ní přijde jedna žena: Chtěla by potratit. Michaela ví, že nyní si musí pro tuto ženu udělat čas. V rozhovoru vyjde najevo, že žena neví, zda jde o dítě jejího muže nebo o dítě počaté při znásilnění. Ale z 50 % je dítě z ní. »V tvoji zemi se tolik

Vím, že můj Vykupitel žije

Velikonoční zamýšlení biskupa Kurta Krenna, St. Pölten

Velikonoční svátky spojují křesťany k svaté radosti. My smrtelní lidé oslavujeme vítězství nad smrtí, která je jistá pro každého člověka. Člověk má mnoho nepřátel. Nejneúprosnějším nepřítelem je smrt, která nedělá žádnou výjimkou.

Smrt není vlastně nic jiného než nic, protože ničí všechno, co je spojeno s životem člověka: je konec štěstí, konec nadějí na příští den, je pryč všechno, co nám patří, celý náš majetek, je pryč přijetí, jakého se nám dostávalo u milých lidí, je pryč svět, kde jsme toho chtěli ještě tolik vykonat a objevit.

Smrt je zrušení, protože ničí nejhlubší jednotu lidského těla a duše: tělo se rozpadá; brzy se ztratí poslední stopy člověka na světě. Zoufale se ptá již ve Starém zákoně trpělivý Job: *I kdybych měl naději, podsvětí bude mým domem, lože si ustelu ve tmách. Já mě řeknu: „Tys můj otec“, červům: »Matko má a sestro.« Kde mám nějakou naději a splnění mé naděje kdo patří? Závory podsvětí za-*

padnou, až se spolu do prachu uložíme (Job 17,13–16).

Ale liturgie Církve nalezla ve slovech téhož Joba novou skutečnost. *Věřím, že můj Vykupitel žije a jako poslední se postaví nad prachem. A kdyby mi i kůži sedřeli, ač zbaven masa, uzřím Boha, uvidím ho já, pro mne tu bude, mé oči ho uvidí a nikdo jiný* (tamtéž, 19,25nn).

I nejubožejší člověk může vyznat: *Můj Vykupitel žije*. Když byla noc nejtemnější, když pravý Bůh a pravý člověk zemřel na kříži, přišlo světlo: *Můj Vykupitel žije!* Protože Ježíš Kristus vstal z mrtvých: Jeden zemřel jako všichni ostatní; jeden zemřel za všechny; jeden překročil smrt a dosáhl toho, čeho má dosáhnout každý; tím jedním je Ježíš Kristus.

O Velikonocích slavíme to, čemu věříme a co vyznáváme: Ježíš Kristus trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých. Místo dlouhých řečí chceme slyšet Krista, který říká Mar-

tě oplakávající bratra Lazara: Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby zemřel, bude žít, a každý, kdo žije a věří ve mne, nezemře navěky (Jan 11,25n).

Kdo věří ve zmrtvýchvstání, rozumí také mnohem lépe smyslu svého života. Náš život je mnohem více než jen zdraví a tělesnost, mnohem více než jen několik desítek let žití; smrt nemůže zmařit životní Boží dílo. Náš život je Boží skutek a dar, od kterého se Bůh již nikdy nechce odvrátit. Protože Bůh je věrný, nikdy nevydá člověka, kterého stvořil ke svému obrazu, aby klesl do nicoty. Boží věrnost je nezmařitelným středem našeho života.

Byla to nevěrnost lidí, hřích prvních lidí, který přinesl smrt. Smrt může hrozit a ničit jen tam, kde je v sázce věrnost. Bůh však ještě jednou a provždy obnovil smlouvu věrnosti, když učinil v Ježíši Kristu věc lidského života svým vlastním osudem. Skrze Krista stojí náš život v Boží věrnosti. Kdo věří a je

věrný, bude mít život, i když zemře. Nemějme úzkost o svůj život; ve věrnosti Bohu a jeho vůli můžeme uchovat svůj život a neztratíme ho, ani když zemřeme.

Boží věrnost je nekonečně silnější než lidské umírání. Sám Ježíš nám ukazuje cíl svého poslání v modlitbě k Otcí na rozloučenou před svým utrpením: *A to je věčný život, aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista* (Jan 17,3).

Je to právě věrnost k Bohu, která přemáhá úzkost ze smrti, pomáhá snášet utrpení a dává ti i v tvém ubohém lidském životě vytyčit jeho budoucí věčné naplnění. Kdo si cení věrnosti být křesťanem, může říct s apoštolem Pavlem: *Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem* (Flp 1,21).

Otázka života a smrti se nevyhne žádnému člověku. Možná že zatím stojíš s váháním a pochybnostmi před velkým tajemstvím Boží lásky. Můžeš již z velké dálky zanotovat velikonoční jásos: *Vím, že můj Vykupitel žije*.

Der Fels 4/2000
Překlad -lš-

zabíjí, a teď chceš zabít i ty,« říká lékařka zoufalé ženě a mluví o pokoji, o lásce, o Matce Tereze, která je pojmem i pro tuto ženu.

Příští den se žena opět vrátí a předstává lékařce své děti. Prohlásila: »Ponechám si dítě, protože s ním ve mně začíná láska. Tím začíná i ve mně pokoj, i když dítě není od mého muže.« Tak jako tato žena se rozhoduje v táboře i někteří další, protože pochopili poselství lékařky: Kdo chce mír, musí začít sám u sebe.

Jsem dojata a plně s lékařkou souhlasím, když pokračuje: »Když jsem v Kosově slyšela o krutostech a sama je viděla, myslela jsem si, jak to v Rakousku odsuzujeme. – Ale nikdo při-

tom nemyslí na to, že za těmito dveřmi se denně zavraždí na 60 dětí. Proti tomu nikdo nic nenamítá.«

Návrat k normálnímu životu probíhá velmi ztěžka. Ztratila 15 kg, téměř vůbec nespala... a příliš mnoho prožila... »Vnitřně jsem byla rozvrácená zločiny zraňujícími člověka. Vrátila jsem se a znovu jsem ztratila Boha. Nemohla jsem s nikým mluvit, neměla jsem žádné místo pro bolest po těchto týdnech.« Její zážitky byly tak strašné, že nebyla schopná věřit v Boží lásku.

Odjela do Loreta za knězem, u kterého dělá každoročně exercicie. Pomalu, velmi pomalu začíná vyprávět. A pak přijde obrat: »Z rozhovoru se

z ničeho nic stala zpověď a nakonec jsem se mohla opět modlit a myslet na Boha, že ON byl u toho, že mě z toho vyvedl, že zemřel za mne a za všechny lidi na kříži.«

»Bylo by to jednoduché,« míní mladá lékařka, která tak upřímně vypráví o svém životě, »nechat se oslavovat jako hrdina.« – »Lékaři bez hranic« dostali Nobelovu cenu míru. Ale pro Michaelu Moserovou je důležité vyprávět, jak snadno je možné ztratit Boha v těžkých dobách.

»Můj život se utváří tak, že musím mít mnoho soucitu. Ale sama jsem si tuto cestu vědomě zvolila. Snad to má být mé povolání. Je to docela snadné, pozvednout se proti Bohu, když

vidíme nevýslovné utrpení, které nejsme schopni překonat, a říct: „Už nikdy s tebou!“ Ale pak se vrátit a říct: „Prosím tě, Tatínku, vezmi mě zase zpátky, děkuji ti, žes byl stále se mnou“ je těžší. Je to však také velká milost, snad ta největší. Vím, že kdybych zítra opět klesla, určitě mě nějaký přítel nebo kněz přivede zpět k Bohu.«

Ať už pracuje s utečenci, bezdomovci, drogově závislými nebo prostitutkami, všeho toho je schopna jen proto, že zná Boha. A jak jako dítě bojovala o své vlastní přežití, tak nyní bojuje za přežití svých bližních – s láskou a bez odsuzování.

Podle Vision 2000 2/2000
Překlad -lš-

Protiženská církev nebo proticírkevní ženy? (2)

V 15. čísle Světla jsme přinesli první část úvahy o postavení ženy ve starém Izraeli a o vztahu Krista k ženám. V další části svého příspěvku autorka ukazuje na nepravdivost tvrzení, že »ženou se člověk nerodí, nýbrž stává vlivem výchovy a prostředí«, protože je vědecky doloženo, že existují vzájemně se doplňující rozdíly mezi mužem a ženou. Autorka dále dokládá, že často kriticky citované postoje prvotní církve a církevních učitelů odrážejí pouze část pravdy.

Rozdíly mezi mužem a ženou

Není jistě obtížné najít v průběhu církevních dějin znovu a znovu určité události, které dodnes vrhají na Církev nějaký stín. Především tehdy, když jsou věci vytrženy ze souvislosti (jako jsou některé citáty starých církevních autorů) nebo jsou jednotlivé historické detaily zbaveny svého historického pozadí, dá se to provést velmi jednoduše.

Není žádným tajemstvím, že v teologii církevních Otců starověku (a částečně i středověku) se na ženu v duchu té či oné filozofie pohlíželi také dvojitým způsobem. Pád Evy přiměl některé učence k tomu, že pokládají ženu za obzvláště slabou a tedy i méněcennou – zde bývá často citován Origenes, Tertullian, Augustin a někdy i Tomáš Akvinský. Ale zůstat jen u těchto výpovědí starých Otců (je jich ještě více!) by nebylo odpovědné, ostatně není možno z žádného konceptu jednoduše vypíchnout jednotlivé věty, nýbrž je třeba brát ohled na celkové pojetí. I k tomu se ještě později vrátíme.

V zásadě je však možno říct, že staletí před námi (v Církvi i mimo Církev!) platil zcela jistý pocit, že muž a žena jsou rozdílné bytosti s rozdílnými vlastnostmi a z toho vyplývajícími rozdílnými úlohami. Teprve 19. a 20. století začalo tyto rozdíly popírat ve prospěch jakéhosi jednotného lidského prefabrikátu. Tento koncept nacházel ohlas především v levicově orientovaných ideologiích.

Z biologického hlediska dnes však již nikdo (Bohu

díky!) nepopírá, že mezi pohlavími existují zásadní rozdíly, a to takového rázu, že se projevují v dědičných informacích i těch nejmenších tělesných buněk. Také seriózní psychologie pohlaví může obšírně referovat o »typicky mužském« a »typicky ženském« chování, protože tělo a duše jsou u člověka utkány pospolu.

Je sice pravda, že každá zděděná dispozice se v určitém prostředí formuje a rozvíjí, že v Evropě to vypadá poněkud jinak než např. v Saúdské Arábii, ale každopádně se nejedná při mužském nebo ženském chování o pouhou roli, (kterou by bylo možno odložit na věšák), nýbrž o něco mnohem podstatnějšího.

Také moderní výzkum mozku vypracoval podstatné rozdílnosti. Překračovalo by to rámec tohoto příspěvku, kdybychom chtěli mluvit o podrobnostech, ale několik krátkých poznámek nám pomůže k posílení názornosti: Ženy jsou ve svém myšlení a citění spíše více *konkrétní*, muži spíše *abstraktní*. (Přemýšlet o Bohu jako o »ontologické entitě«, to mohlo určitě napadnout pouze muže.) Existují sice slavné matematicky a filozofky, ale jsou spíše ojedinělé; podobně jsou skladatelky, malířky a mistryně v šachu spíše raritou.

Silou ženy je naopak slovo, a to jak mluvené, tak psané. V literární oblasti se může spíše měřit s mužem.

Jinak mají ženy často velmi výstižnou intuici (některé lidi to nejen přivádí k zoufalství, ale jeví se jim to jako něco povážlivého, protože se to vymyká vědecky pojaté analýze) a mají také vystupňovaný smysl pro

realitu a detail. Muži jsou naopak abstraktnější, logičtější, neosobnější, a proto také méně družní než ženy.

To jsou výsledky moderní psychologie pohlaví, resp. výzkumu mozku, i když jsou i v našich zeměpisných šířkách bohužel poněkud méně známé. U nás se holduje, pokud jde o otázky pohlaví, ještě stále jinému modelu, totiž »myšlení v rolích« podle Simon de Beauvoir, která jako nevlivnější feministka hlásala heslo: »Jako žena se člověk nerodí, nýbrž je k tomu doveden«.

Za tímto »myšlením o rolích« při bližším zkoumání nestojí vůbec forma nějakého »nového poznání«, nýbrž naopak, zcela obyčejný starý marxistický model člověka! Podle Marxova učení je, jak známo, člověk pouhou výslednicí společenských poměrů. Marxismus hlásá: Žena a muž jsou teprve společností přivedeni k tomu, aby se v životě ujalí rozličných rolí; jakmile však se odbourají takové věci jako výchova dětí a rodinný život, ženy budou přinuceny, aby nastoupily do zaměstnání, a výchova dětí se svěří státu, zmizí konečně i »klišé rozličných rolí« a konečně bude dosaženo rajske úplně »rovnosti«.

To je učení marxismu a tragické důsledky této ideologie můžeme sledovat především v sovětském Rusku (rozpad rodin, opuštěnost dětí, z toho plynoucí enormní počet duševních chorob, náruživostí a kriminality). Můžeme se snadno přesvědčit, že zde vůbec nedošlo k »osvobození a vyrovnání« pro ženu, nýbrž naopak k jejímu dvojnásobnému zatížení,

a její »zmužštění« má za následek, že jsou jí bezohledně vnučovány úkoly z mužské oblasti. To však není naším cílem a podle jejich ovoce je poznáte.

Postoj k ženě a ženská otázka v prvotní církvi

Vraťme se k obrazu ženy v katolické církvi. Kdo leží církevním kritikům pro své údajné nepřátelství k ženám obzvláště v žaludku, je sv. Pavel, jehož citáty se jen tak šermuje. Zvláště oblíbený je apoštolův výrok z prvního listu Korintánům (14,33n), že *žena má v chrámě mlčet*. (Často se cituje: *Mulier in ecclesia taceat*. V originálním textu však je použito v obou případech množné číslo: *Mulieres in ecclesiis taceant* – Ženy ať ve shromážděních mlčí!)

Kritikové při tom pomíjejí patřičné souvislosti: Pavel mluví na tomto místě výlučně o bohoslužebných shromážděních, ve kterých mají vystupovat pouze ti, kteří byli pověřeni, aby vyučovali, a výroky »proroků« mají posuzovat povolání. Ženám se tedy zakazuje »vyučovat« při bohoslužbě, v dnešním slovníku bychom mohli říct: kázat při eucharistické bohoslužbě, a je přitom příznačné, že Pavel se odvolává na to, že *to nařizuje sám Pán* (tamtéž, 14,37).

Apoštol tedy ženám nezakazuje, aby *mluvidly*, naopak, u těch, které jsou prorokyněmi, to přímo předpokládá, jak čteme o několik veršů výše (1 Kor 11,5). (Neboť po Letnicích se naplnilo slovo proroka Joela, že nejen synové, ale i dcery zakusí vylití Božího Ducha! I ženy mají po Letnicích charisma vyslovovat modlitby a přijímat proctví.)

Stejně tak tím není míněno, že ženy mají mít v církevní obci výlučně pasivní roli, mnoho míst Písma mluví přímo o opaku: ženské spolupracovnice Pavlovy se zasazují za evangelium (Řím 16,1), vyuču-

jí víře jiné osoby, pracují tedy jako katechetky (Sk 18,26), rozvíjejí velkou angažovanost v charitativní oblasti (Řím 16,1n; 1 Tim 3,11), a nadto jsou ve službách Církve životní formou Bohu zasvěceného panství (1 Kor 7,25–40).

Čteme-li apoštolské listy dostatečně pozorně, budeme záhy vyléčeni z klíše »Pavel-nepřítel žen«, neboť jak se Pavel choval vůči ženám? Nedo- volil si proti nim ani jedno nez- dvořilé slovo! V listu Říma- nům připojil osobní pozdravy: *Doporučuji vám naši sestru Foibu... přijměte ji v Pánu, jak se sluší na křesťany. Poskytněte jí každou pomoc ve všem, co bude od vás potřebovat. Vždyť i ona už pomohla mnoha li- dem, i mně samému* (Řím 16,1).

Zdraví dále manžele Prisku a Akvilu (*kteří se mnou pracovali*), při čemž jméno ženy sta- ví na první místo.

Posílá pozdrav také jistě Marii, *kteřá pro nás hodně pracovala*. Zvláštní pozdrav posílá *milované Persidě* (jelikož jméno nasvědčuje, že jde o otrokyni, je obzvláště vý- znamné, že ji nazývá milova- nou). *Pozdravuje Rufa... a jeho matku, která je i matkou mou.*

Celý tento úryvek obsahuje malé komplimenty římským že- nám, k nimž chová náklonnost a vděčnost. Ani při misijní čin- nosti nechyběly vlivné ženy, které mu jeho činnost dokonce umožnily (prodavačka purpuru Lydie měla podle Skutků apo- stoltů důležitou roli v místní obci).

V bezprostředním okolí Pav- lově tedy nechybí ženy, které měly význam pro něho i pro cír- kevní obec. Jednal s nimi nejen uctivě, ale přímo s láskou a ne- činil při tom rozdílu mezi po- hlavími.

Je tedy nelogické a nesmysl- né tvrdit, že teologické názory sv. Pavla se řídily pouze před- stavami a kulturou jeho doby. Především v Korintu působilo mnoho *kněžek*, zvláště v nábo- ženských mystériích, které při-

pravovaly na oltářích oběti a vyučovaly muže. Podobně v římské říši v helénistické kul- tuře nacházíme mnohé samo- statné ženy, a to dokonce pro naše pojetí v neobvyklém po- čtu: byly tu ženy, které vedly svou vlastní firmu, spravovaly rejdařství, působily jako lékař- ky, zastávaly veřejné úřady nebo byly váženými filozofka- mi a měly mnohem více svobod než židovské ženy.

Pavel jednou provždy jasně ukazuje, že v důstojnosti, kterou člověk nabývá křtem, není mezi mužem a ženou žádný rozdíl, že však existují rozdíly, pokud jde o úkoly. Zde rozvíjí Pavel známý obraz o *rozličných údech v těle, které jsou navzájem na sebe od- kázány* (1 Kor 12,12).

A také často předhazovaná a Pavlovi připisovaná »podří- zenost ženy mužem«, kterou od- půrci křesťanům stále znovu a znovu vyčítají, stojí ve sku- tečnosti ve zcela jiném kontex- tu, než jak by se mohlo na první pohled zdát: jde totiž o *vzájem- nou podřízenost muže a ženy* (Ef 5,21), která znamená vztah *lás- ky*: i muž se musí pro ženu nasa- zovat, a to v míře, *jak to učinil Kristus pro církev*, tedy až k úplné oběti. Je zde tedy při bližším pohledu míněna nejen podřízenost ženy muži, nýbrž také obětavost muže pro svou ženu (a v důsledku toho pro svou rodinu).

Postoj některých církevních učitelů k ženskému pohlaví (až do dnešních dnů)

Tolik k sv. Pavlovi. V návaz- nosti na něho krátký pohled do církevních dějin, abychom vi- děli, jak se v katolické církvi utvářel obraz ženy. (Ostatně když nepřátelé víry přicházejí stále s námitkami, jak nepřátel- ští vůči ženám byli především *staří křesťanští spisovatelé*, mělo by být zdůrazněno, že *nej- horší* výpovědi proti ženám ne- pocházejí od křesťanských au- torů, ale od idealistů a někte-

rych moderních publicistů – např. od Schopenhauera, který označil ženu za »v každém ohle- du zaostávající pohlaví, jako notoricky prolhané, plné pod- losti a lsti«, nebo od Kanta, kte- rý pokládá ženu »za neschop- nou vědy«, nebo od Esther Vilárové, která říká: »Muži jsou silní, inteligentní, plní fantazie, ženy jsou slabé, hloupé a bez představitivosti.«)

Laický teolog Tertullian (ko- lem r. 200) se dal ve svém seve- roafrickém temperamentu jed- nou strhnout k výrazu, že »Eva je branou do pekel«, ale v ji- ných svých spisech mluví o ženách s velkou úctou jako o »spoluslužebnicích«, »sest- rách« nebo »dcerách moudros- ti« a chválí jejich ženskou krá- su, neboť svou vnitřní harmonií odpovídá Bohu.

Církevní učitel sv. Jeroným (kolem r. 400) bývá dnes zatra- cován jako nepřítel žen, ale kdo ví dnes o tom, že byl velkým pro- pagátorem ženského teologické- ho vzdělávání? Pořádal pro ženy dokonce biblické kurzy, učil je hebrejsky a doporučoval pro vzdělávání dívek četbu nejlep- ších teologů starověku!

Ani »temný středověk« není tak temný, jak by jej rádi někteří udělali poukazy na »mocí po- sedlou patriarchální papežskou církev, která potlačuje všechny a všechno«. Když odhlédneme od velkých ženských postav, které tehdy v Církvi vyrostly (jako vědecky vzdělaná učitel- ka Hildegarda z Bingenu, mys- tičky Brigita Švédská, Mechthil- da z Magdeburku nebo Gertru- da z Helfty, duchovní spisova- telky jako Terezie z Avily, pro- rocké postavy jako Kateřina Si- enská), byly šlechtické ženy na- mnoze vzdělanější než muži. Na papežských univerzitách byly ve 12. století první profesorky, zatímco osvícenci jako Kant ješ- tě kolem r. 1800 pokládali vědu za vyhrazenou pro muže! (Kdo je tedy více nepřátelský ženě, Církev, nebo osvícenci?)

(Pokračování)

Jestliže důstojnost ženy svědčí o lásce, kterou přijímá, aby zase ona milovala, zdá se, že nám biblický obraz „ženy“ prozra- zuje také, jaký je pravý řád lás- ky, která je povoláním ženy. Jde tu o povolání v jeho zásadním, takřka univerzálním smyslu, které se pak zkonkrétnuje a vy- jadřuje v mnoha „povoláních“ ženy v církvi a ve světě.

Mravní síla ženy, její síla du- chovní se pojí s vědomím, že Bůh jí svěřuje zvláštním způ- sobem člověka, lidskou bytost. Přirozeně, Bůh svěřuje každé- ho člověka všem a každému. Ale toto svěření se týká zvlášt- ním způsobem ženy – právě pro- to, že je ženou. A to zejména rozhoduje o jejím povolání.

Mravní síla ženy, načerpaná z tohoto vědomí a z této důvě- ry, je vyjádřena v přemnohých ženských postavách ze Starého zákona, z Kristových dob a z dalších období až do našich dnů.

Žena je silná vědomím svěřeně úlohy, je silná skutečností, že Bůh „jí svěřuje člověka“, vždy a všude, i v podmínkách spole- čenské diskriminace, v jakých se může nalézat. Toto vědomí a toto základní povolání mluví ženě o důstojnosti, které se jí dostává od Boha, a to ji činí „silnou“ a upevňuje je její po- volání. Tímto způsobem „doko- nalá žena“ (srov. Př 31,10) je nenahraditelnou oporou a zdrojem duchovní síly pro jiné, kteří si uvědomují velké energie jejího ducha. Těmto „dokonalým ženám“ za mno- ho vděčí jejich rodiny a někdy celé národy...

Když církev přemítá o biblickém tajemství „ženy“, modlí se, aby všechny ženy našly v tomto tajemství samy sebe a své „nej- vyšší povolání“.

Jan Pavel II.: Mulieris digni- tatem, apoštolský list o důstoj- nosti a povolání ženy, 1988

Luther – společný otec víry?

Ve sporu mezi katolickým a protestantským pojetím ospravedlnění, který trvá celá staletí, není nic naléhavějšího než se důkladně zabývat osobností a učením onoho muže, který zapříčinil tento konflikt: osobností Martina Luthera.

Doslova zmatek vyvolal výrok předsedy německé biskupské konference Karla Lehmana, který vyslovil ve své přednášce 6. listopadu 1997 v berlínském reformačním kostele-památníku císaře Viléma, když označil Luthera za »společného učitele«.

Až do našeho století se nové Lutherovo učení setkávalo s oficiálním odsouzením ze strany římskokatolické církve. Bylo to přenecháno až naší epoše, která se upsala liberálně-materialistickému duchu času, ve které jed víry ve vědu stále nebezpečněji proniká i mezi teology, aby se dostalo uznání myšlenkám muže, který zbořil jednotu celého křesťanství nejen v Německu, ale na celém světě.

Není to náhoda, že kolébka moderních přírodních věd stojí na prahu středověku a renesance. Byl to pouze počátek nového myšlení v oblasti přírodních věd, nebo je vítězné tažení »Nové vědy« (Nuova scienza) výsledkem převálcování, které sice nazýváme reformací, ale které ve svých kořenech bylo revolucí a průlomem do celého duchovního života, jehož zničující sílu pocítujeme v celé tíži v končícím dvacátém století? Za Lutherovým požadavkem víry bez dogmat následuje po několika desetiletích základní teze Francise Bacona: Věda bez dogmatu. Tím byly otevřeny dveře přírodní vědě, která vytyčila nárok na neohodnotu tzv. svobody hodnot – svobody bez Boha.

Východím bodem Lutherova učení je bludná konstrukce dědičné viny, která jej následně přivedla k jeho zvrácenému obrazu Boha. Již v samotné žádostivosti, která je následkem dědičné viny, chtěl rozpoznat samu vinu. Stejně tak sklon k hříchu byl pro něho již hříchem. Člověk byl pro Luthera totálně zkažený (totaliter corruptus). Po Adamově hříchu neměl již žádnou svobodnou vůli. A protože hřích se zakládá v samotném člověku, nemůže být odpuštěn svátostí pokání. Luther se domnívá, že sola fides, (samotná víra) přináší blaženost.

Popřením svobodné vůle a nutnosti dobrých skutků zničil Luther dva základy křesťanské víry. Víru chápal Luther jako důvěru v to, že člověk může být spasen bez vlastního přičinění a spolupůsobení jen díky Kristově smrti. Spásy lze dosáhnout pouhou vírou. (Je prokázáno, že Luther slovo »pouhou« svévolně použil při

překlada Bible. V originálním textu tento výraz nenajdeme.) Podle Luthera bude člověk ospravedlněn, přestože velice hřeší, pokud jen pevně věří. Vina nebude věřícímu hříšníkovi přičítána, přikryje ji Boží milosrdenství. Je tak současně hříšný i spravedlivý, omilostněný (simul peccator et iustus). To jsou ovšem protikladné pojmy, kvadratura kruhu, kterou nemůže vytvořit ani Bůh. Podle učení Písma je mezi milostí a hříchem stejný protiklad jako mezi životem a smrtí. Proto jsou oba tyto pojmy neuskutečnitelné současně v jednom a témže subjektu (Norbert Clasen). U Luthera tedy neexistuje žádná součinnost mezi člověkem a Bohem. Proto člověk nepotřebuje žádné dobré skutky. Při tak velké »jistotě víry« není už potřebná nabídka spásy skrze církev: zbytečné jsou svátosti i kněží, zbytečný je závazný učitelský úřad nebo trvající tradice, která předává Kristovu pravdu. Zdá se, že jednu věc Luther zcela vylučuje: od Boha vlitou milost konat z lásky k Bohu skutky lásky.

Lutherovo učení o jistotě spásy bez dobrých skutků je plodem subjektivismu. Jeho osobní zkušenost, kterou pozvedl na jediný platný teologický systém, má sama rozhodovat o obsahu pravdy víry. To je přesně ona myšlenková stavba, na které je vybudováno hnutí New Age, pro které neexistuje žádná objektivní pravda. Cítění místo myšlení je zde cestou k »mystice« Nového věku, který se také rozloučil s dědičnou vinou a pojmem viny vůbec.

Plody své teologie bez církve a bez papeže mohl Luther sklízet již za svého života. Až do své smrti litoval, že všude nabývá vrchu chamtivost, zášť

Inge Maria Thürkaufová

a prostopášnost. (»Pod papežstvím by tomu bylo jinak!« prohlásil Luther.)

Ale tento vývoj spočívá v samé podstatě věci. Když člověk nepotřebuje dobré skutky, je mravní chování bezvýznamné. K tomu přistupuje selské povstání. Aby je potlačil, stává se Luther spojencem světské vrchnosti, nabízí jí sekularizaci církevních statků. Mimo to doporučil zemským vladařům, aby s použitím státní moci zabavili církevní majetek. Rozpad 1500 let trvající jednoty západní církve se dal do pohybu.

V církvi působily na její výstavbě generace světců. Stačí málo, aby se způsobily ohromné škody. V roce 1182 se narodil sv. František z Assisi, který má dodnes hluboce posvěcující vliv na církve, jíž byl zcela oddán, a na společnost, která vytvořila kulturu a nejkrásnější umění Západu. Kdyby se r. 1483 místo Luthera narodil opět jeden František, měly by dějiny Západu zcela jiný průběh. Je snazší prohlásit: »Tady stojím a nemohu jinak,« než poslušně sloužit církvi. Revolucionář působí nápadněji než bratr »chudoba«.

Trvající zápas o jednotu církve stojí před námi jako úkol, který nám vyplývá z úpěnlivé prosby vyslané Pánem k Otci: »Aby všichni byli jedno...«

*Podle Timor Domini
Překlad -lš-*

DÍKY

*Milý Otče v nebesích,
děkuji ti,
že mám také tuto chvíli klidu.
V tomto okamžiku ticha
se mé srdce raduje:*

*Dal jsi mi poznat tolik dobrého.
Děkuji ti za všechny lidi,
skrze které den co den
vstupuje světlo do mého života.*

*Děkuji ti,
že mě nesužuje starost
o pokrm, nápoj, oděv a střechu
nad hlavou.*

*Děkuji ti za všechny úkoly,
za všechny výzvy svého života,
které mi pomáhají,
abych byl zralejší a chápavější.*

*Děkuji ti za všechno,
co se mi podařilo,
za dobrou společnost a bezpečí,
za všechno požehnání,
kterého se mi dostalo.*

*Děkuji ti i za všechny starosti
a těžkosti,
skrze které mě přivádíš
stále blíže k sobě.*

Nahoře opravdu nic?

Jak jsme se dověděli ze sloupku knižních novinek v Katolickém týdeníku č. 13, nakladatelství Portál vydalo jako svou 539. publikaci knížku I. O. Štampacha A nahoře nic... s doslovem Zdeňka Neubauera.

Nový Štampachův text může čtenáře šokovat bezostyšností, s jakou formuluje a zdůvodňuje své četné a neomalené výpady proti trojjedinému Bohu, jemuž donedávna sloužil, i proti jeho ctitelům. Jsou-li jeho formulace něčím novým a překvapujícím, samotné přesvědčení, ze kterého vycházejí, však nijak nové není. Pozorný čtenář se rozpomene, že leccos z toho četl již dříve v autorových článcích na stránkách Lidových novin, Katolického týdeníku či Anno Domini. Co je nové, je překvapující otevřenost, s jakou se tu Štampach vyznává ze svého přesvědčení, takže máme možnost hlouběji nahlédnout, o co vlastně jde, a to nejen jemu osobně, ale celému okruhu tu zjevnějších, tu více méně skrytých vyznavačů pluralismu, modernismu, alternativních »duchovních cest« a obráceného »ekumenismu«, který je jednosměrkou nikoliv k jediné Kristově Církvi, ale k celosvětovému jednotnému globálnímu náboženství bez Boha. Štampachovi opatrnější a prohnánější »souvěrci« jsou možná překvapeni, že se vyslovil tak bez obalu, ale proti samotnému obsahu a způsobu jeho polemiky s Bohem nevznášejí žádné námitky.

Nová Štampachova kniha je ve skutečnosti smutným čtením o letu Ikara, kterému uhořela křídla. Tragika bludného kruhu autorova úsilí spočívá v beznadějném hledání neexistujícího. Jeho hledání je omylem už od samého počátku. Vychází totiž z nesplnitelného postulátu úplné nezávislosti člověka. Zůstáváme však, jak sám připouští, *bytostmi někdy až bolestně pociťujícími svou omezenost* (A nahoře nic, str. 108).

Jelikož realita a zkušenost, ať si to přiznáváme nebo ne, svědčí o faktické nespelnitelnosti požadavku nezávislosti a vede nevyhnutelně k hledání něčeho, co člověku pomůže lidskou omezenost překročit, postulát nezávislosti se přetváří do postulátu jakési kontradiktorní a absurdní transcendence, která by sice byla transcendencí, ale tak, aby člověka nepřesahovala. Ať se toto úsilí opisuje jakýmkoliv pojmy a obraty, jedná se v podstatě o požadavek **být sám sobě zcela nezávislým samospasitelným bohem**. *Snad není pyšné říct, že člověk je více než člověk. Je-li co božského, je to konec konců právě hlubinná dimenze lidství.* (Tamtéž, str. 76)

Základní kámen Štampachova textu najdeme na str. 33.: *Mnozí z nás se zdráhají akceptovat transcendenci v podobě nějaké neskonale mocné bytosti. Její všemohoucí síla by totiž člověku brala svobodu, a tím by byl tragikomickým představením režirovaným podivným bohem – loutkářem. Chceme-li si zachovat hrdost, nebudeme mít chuť plazit se v prachu před nějakým univerzálním kosmickým despotou. Zdá se neuvěřitelné, jak může autor – kněz – dospět k postoji, který vědomě ignoruje, že »všemohoucí síla neskonale mocné bytosti« se projevuje nekonečnou láskou k člověku a že její existence vůbec nezávisí na tom, zda ji chceme nebo nechceme akceptovat.*

Z čeho pramení takový neúprosný až chorobný apriorní požadavek nezávislosti? Z touhy za každou cenu zdůvodnit a prosadit **autonomii svědomí**. *Svědomí si může, ba musí zachovat autonomii i za cenu, že se někdy rozhodne ke škodě zú-*

částněných... Cítíme se dospěle a nepotřebujeme, aby nás někdo vodil za ručičku, nebo dokonce kontroloval. (Tamtéž, str. 62) Oblast, která je především a vysloveně oním nepřijatelným kamenem úrazu, vymezuje autor na str. 55. jako *nepochopitelné požadavky, které výslovně nebo zakrytě odsuzují prakticky vše, co souvisí s tělem a jeho požadavky. Svými strohými a neodůvodněnými zákazy do krajnosti omezují pohlavní život.*

Křesťanské náboženství uctívající Boha, který výslovně formuloval a lidem zjevil svůj morální zákon a jeho závaznost pro člověka, nemůže vyhovět požadavkům »transcendentna«, které nepřesahuje a neomezuje. Naopak, jeví se autorovi jako síla člověku nepřátelská, takže se cítí oprávněn ji otevřeně napadat způsobem, který místy zachází až k hranicím zdravého rozumu (viz výše uvedený citát ze str. 33). Jelikož však jakékoliv náboženství v absolutní podobě se pro autora stává nepřijatelné, vyhrazuje si právo vybírat si ze všech různých možností podle vlastní chuti, ovšem vždy s podmínkou, že bude a priori vyloučeno nebezpečí jakékoliv nechtěné závislosti i závaznosti. To je ovšem postoj, který vede k znehodnocení jakékoliv náboženství, protože mu upírá to, co je přímo jeho podstatou, tj. jeho nadpřirozený charakter, a základní vztah člověk – Bůh se degraduje na úroveň jakési pomůcky či stavebnice pro sestavení individuálního kulturního stylu či životního obyčeje. Náboženství, v němž tím svrchovaným a nejvyšším je sám člověk, přestává být náboženstvím. Je to chorobný sebekult, který podstatu náboženství staví doslova na hlavu. Autor sice raději mluví o »duchovní cestě«, ale výsledek je stejný.

Máme tedy co do činění s extrémní formou **náboženského indiferentismu**: *Časem lidem*

dochází, že žádné historicky podmíněné vyznání nemůže nárokovat jednoznačnou platnost. (Tamtéž, str. 104) Co tedy může nárokovat? Prakticky nic, protože platí jen to, co je člověk autorova smýšlení ochoten přijmout.

Za této situace se pak náboženství, či lépe *duchovní cesty*, jak to autor nazývá, mění v nástroj nebo pomůcku, kterou může člověk využívat, aby se nějak vymanil z hendikepujícího vědomí své vlastní omezenosti. Takový »nábožensko-psychický duchovní elixír« si může namíchat člověk podle vlastního uvážení, znalosti, libosti a stupně odvahy, při čemž se mlčky pomíjí skutečnost, že se tak nezřídka děje za cenu značných nebezpečných závislostí, které nijak neoslabuje skutečnost, že si je člověk nechce ani v nejmenším přiznat. Že tento »lektvar« je pouze fiktivní konstrukcí, je nábilední. Stačí se podívat, jakým způsobem Štampach účelově a subjektivisticky manipuluje s evangeliem a s Kristem, který v jeho pojetí jako guru či revoluční bojovník za svobodu má se skutečným Kristem společné už jen jméno. (Rozdílnost obsahových významů, které autor přikládá používaným termínům a citacím, představuje podstatnou překážku každého dialogu.)

Autor publikace »A nahoře nic« je religionista a má tedy z titulu své odbornosti k dispozici přehled bohaté škály »duchovních cest«, ze kterých si může vybírat ingredience pro své »vyznání«. Není bez zajímavosti podívat se, co se mu z celé nabídky nejspíše osvědčuje. Jsou to s určitými výhradami okultismus, magie, gnóze a orientální duchovní praktiky a zcela bez výhrad organizace a rituály svobodných zednářů. Stává se apoštolem »necírkevního křesťanství, které se opírá o gnózi a mystiku« (str. 101).

K tomu, aby autorovo úsilí bylo možno označit za »mapování

konstant duchovního života«, jak uvádí Katolický týdeník, chybí jeden ze základní předpokladů – a tím je objektivita. Štampachovo mapování je vysloveně tendenční a natolik subjektivní, že spíše než »alternativní duchovní cesty« mapuje a zdůvodňuje své vlastní osobní krédo, poznamenané v jeho případech roztrpčeností ze zklamání, které mu samo připravilo. Hlavním viníkem zůstává »despotický loutkář«, Pán pánů a Král králů, a »gigantická náboženská organizace, která chce členům i nečlenům určovat, jak se mají chovat, a má tendenci komandovat, šikanovat, cenzurovat, trestat« (str. 103).

Ještě více než spisek sám však stojí za povšimnutí, kdo ho vydal a kdo ho rozšiřuje. Vydavatelský počin salesiánského nakladatelství Portál a jeho nabídkový doprovod v AD a v KT je přímo výsměchem církevní kázně. Z odpadlíka postiženého spravedlivým trestem se stá-

vá nespravedlivě ukřivděný mučedník. Zařadit jeho soubor blasfemií do plánu katolického nakladatelství, propagovat jej v katolickém tisku a prodávat v katolických knihkupectvích znamená vážné veřejné pohoršení a ohrožení víry a mravů. Vzhledem k angažovanosti autora ve vzdělávacím centru JABOK nepůjde v tomto případě ani o náhodu, asi o pouhé nedopatření. Zatímco se pořádají doslova mediální štvance na teologa věrného víře a církvi, exkomunikovanému apostatovi se uvnitř církve dostává takové publicity, podpory a prostoru, jako by se jednalo o nejpopulárnější teologickou autoritu. Tady už nelze hovořit o polarizaci, ale o otevřené podpoře nastupujícího rozkolu.

Snad tento flagrantní případ progresivního rozvratu uvnitř Církve otfese konečně bláhou smířlivostí.⁽¹⁾ „A nahofe nic“ není pouhá teorie. Co Štampach hlásá, to druzí uvá-

Poselství Královny míru

*Drahe děti,
zvů vás i dnes k obrácení.
Příliš se staráte o hmotné věci,
a málo o ty duchovní.
Otevřete svá srdce a znovu víc
pracujte na osobním obrácení.
Rozhodněte se každý den věnovat
čas Bohu a modlitbě, až se vám
modlitba stane radostným setkáním s Bohem.
Jen tak váš život bude mít smysl a s radostí budete
přemýšlet o věčném životě.
Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu.*

Medžugorje 25. 4. 2000

dějí do praxe, a nikdo jim v tom nebrání, naopak vytváří se jim prostor otevřeným hlásáním, že církev žádné pevné pravdy nemá.⁽²⁾ Je nanejvýš na čase, abychom otevřeli oči a probudili se z falešné a uspávající »všeobjímající naivity«, kterou není možno omlouvat láskou.

Lubomír Štula

Poznámky:

⁽¹⁾ Jen si vzpomeňme, kdo např. odmítal zasvěcení národa na Velehradě v r. 1993, komu byla solí v oku kanonizace sv. Jana Sarkandra, komu vadí »moravská lidová zbožnost« a všechno, co s ní souvisí.

⁽²⁾ P. D. Herman na zasedání mediální komise ČBK v Brně r. 1997.

Jak odpovíme na bolest Matky?

Dne 6. září 1986 (výročí zázraku slz Madony v Syrakusách) dala Panna Maria Donu Gobbimu poselství, které je stále aktuálnější. Několik dnů po svátku Božího Milosrdenství je naše důvěra jistě silnější; nyní musí ještě více růst a doprovázet naši snahu o opravdové obrácení, které je motivem Jubilejního roku. Myslím, že důvody bolesti naší nebeské Matky, kterou vyjádřila v r. 1986, se nezmenšily, spíše vzrostly. QUO VADIS, Evropo, světe?!

„...Mé Srdce je proniknuto hlubokými ranami... Vy si nejste vědomi osudu, který vás čeká (nezměníte-li svůj život... pozn. překl.). Trávíte své dny ve stavu nevědomosti, lhostejnosti a úplné nevěry. Jak je to možné, když já jsem vás tolika způsoby a mimořádnými znameními upozorňovala na nebezpečí, které vám hrozí, a předpověděla jsem vám krvavou zkoušku, která už je přede dveřmi?

Protože lidstvo nepřijalo mé opakované výzvy k obrácení, pokání a návratu k Bohu, hrozí je stihnout největší trest, jaký kdy lidské dějiny poznaly. Je to trest mnohem větší než potopa.

S nebe sestoupí oheň a velká část lidstva bude zničena.

Kristova Církev je sužována zhoubnou nákazou nevěry a odpadlictví. Zdánlivě je všechno klidné a všechno se zdá být dobré. Ve skutečnosti je však skrz naskrz prolezlá stále rozsáhlejším nedostatkem víry, což šíří všude velký odpad. Mnozí biskupové, kněží, řeholníci a věřící už vůbec nevěří, ztratili docela víru v Krista a jeho evangelium. Proto musí být Církev očištěna pronásledováním a krví.

Do Církve také pronikla nejednotnost, rozkol, boj, antagonismus. Síly ateismu a zednářství, které se vloudily do jejího nitra,

zničily její vnitřní jednotu a zatemnily zář její svatosti. To jsou časy mnou předpovězené, v nichž se kardinálové stávají proti kardinálům, biskupové proti biskupům, kněží proti kněžím a Kristovo stádo je rváno dravými vlky, kteří se do něho vplížili pod rouškou bezbranných a tichých beránek. Mezi nimi jsou i takoví, kteří zastávají velice odpovědná místa a prostřednictvím kterých se ďáblu podařilo proniknout a řádit na samotném vrcholu Církve.

Biskupové a kněží svaté Církve Boží, jak veliká je dnes vaše zodpovědnost! Pán se chys-

tá žádat na vás účty, jak jste spravovali jeho vinici.

Kajte se, prostě o odpuštění, napravte se a především buďte zase věrni úkolu vám svěřenému.

Stále více se páše hřích, už se nepovažuje za zlo, je vyhledáván, vědomě chtěn a už se z něho nezpovídá...

Pro toto krvácí mé srdce: pro zatvrzelou nevěru a tvrdost vašich srdcí.

Mé srdce krvácí při pohledu na vaši nepřístupnost a necitlivost k mému usouzenému mateřskému volání.

Mé srdce krvácí, protože vidím vaše cesty už zkropené krví, zatímco vy žijete v zatvrzelé nevědomosti toho, co vás čeká.“

(Z „Modré knihy“, kterou je možno získat, napišete-li na Středisko MKH, Černochova 7, 772 00 Olomouc)

Podivuhodná cesta dr. Carrela do Lurd (5)

Velké světlo v životě nositele Nobelovy ceny

Přesto všechno znovu křížují Carrelovým mozkiem myšlenky: Nezbáznil jsem se? – A aby si udělal jasno, chce odejít na velké náměstí před bazilikou, rozloučí se s kolegou i s Marií Baillyovou, které slibuje, že ji večer v nemocnici navštíví.

Pak si klestí cestu davem. Ale jak se blíží k lékařskému středisku, kde se hlásí uzdravení a delší čas jsou tam pak sledována, aby se potvrdila jejich trvalost, vyjde před dveře slavné instituce její předseda dr. Lucien Boissarie, významná osobnost dějin poutního místa, a Carrel mu vypráví takřka neuvěřitelný příběh před jeskyní, snad v očekávání, že muže ohromí. Pro toho však to není důvodem ke vzrušení, protože den před tím obdržel zprávy o jiných uzdraveních a z dřívějších jsou mu známy, jak říká Carrelovi, právě takové případy tuberkulózy pobříšnice, z nichž jeden se udál přesně před rokem u jiného nemocného z Lyonu. Boissarie prosí Carrela, aby mu nemocnou příští den představil, zřejmě však nemá nijak naspěch.

Večer spěchá dr. Alexis Carrel, jak slíbil Marii před jeskyní, do nemocnice Sedmibolestné, protože jeho potřeba jistoty není zcela uspokojena. U lůžka nemocné konstatuje, že stopy dlouhého churavění sice ještě zcela nezmizely, ale na její bledé rty se opět vrací o něco růžovější barva. Carrel sáhne na puls: 80 tepů za minutu! I dech se stal normální, hrud' se zvedá a klesá zvolna, a jako by chtěla zaplašit další doktorovy pochybnosti, Marie Baillyová poznává: »Pane doktore, já jsme úplně zdravá, cítím se sice ještě trochu slabá, ale já myslím, že bych mohla chodit, kdybych chtěla.«

Ale sotva to dořekla, doktor přepadly nové pochybnosti.

Není jen tak krajanem René Descarta alias Renata Cartesia, filozofa, který jednou prohlásil: »Pochybuji, tedy jsem.« Pojednou se totiž doktor trápí otázkou, zda se u pacientky nejedná o pouhé funkční zlepšení, ačkoliv se mohl na vlastní oči přesvědčit, jak deka na vzdušném podbřišku náhle klesla. Chce tedy ověřit, zda symptomy choroby skutečně zmizely. Chce si okamžitě podrobným vyšetřením opatřit jistotu.

Má z toho sice trochu strach, ale odkryje deku a dá se do práce. Na první pohled vidí nad úzkými kyčlemi zúžený podbřišek, plochý a stažený, jak je to normální u dvacetileté, silně vyhublé ženy. Ohmatává břišní stěnu: je měkká, poddajná a velmi tenká. Přesto pátrá takřka prudce po nějaké oteklině, ale tvrdé substance zmizely jako sen. Všechno je zase normální, jen nohy jsou ještě oteklé.

Až sem je všechno v pořádku..., ale poslední pochybnost ještě nemizí, protože náhle začne doktor uvažovat, zda to pod vlivem okolností nebyl jen nervový zánět pobříšnice, zda se při diagnóze nezmylil... To bylo standardní vysvětlení oficiální medicíny pro události v nové Bethesdě: zde se jedná jen o nervové nemoci. Jako např. si osm let představoval Pierre de Rudder, že utrpěl zlomeninu nohy! Carrel znovu rekapituluje celý průběh nemoci: tuberkulózní zánět plic s chrlením krve, a nakonec zánět pobříšnice... ne, je vyloučeno, že by se mylil! V boji o jistotu prosí tři kolegy lékaře, kteří jsou na sále, aby vyšetřili Marii Baillyovou. Všichni tři mu mohou pouze potvrdit její uzdravení. Z umírající se během několika málo hodin stává zdravá, i když zatím ještě oslabená osoba.

To tedy musí mít něco společného s událostí, které se říká... zázrak, uvažuje doktor. Současně si ale náhle uvědomuje, že to není nic příjemného, být svědkem tak záhadné záležitosti. »Zapletl jsem se do závažné záležitosti,« povzdechne si a zní to podobně jako Molièrova slavná věta ve Scapinových šibalstvích: »Který čert to vlezl na tuto galériu?« A proč byla ta věc spíše nepřijemná?

Dr. Alexis Carrel nám sám dává odpověď: »Tady nešlo o to, souhlasit s geometrickou poučkou, nýbrž bylo nutno uznat věci, které mohou dát životu nový směr!«

Pokud jde dále o Marii Baillyovou, její uzdravení bylo trvalé. Ve stejném roce vstoupila v Lyonu k sestřám sv. Vincence z Paula jako čekatelka, pak absolvovala noviciát v Rue du Bac v Paříži, kde v roce 1830 měla Kateřina Labouré zjevení, které mělo úzkou souvislost s vyhlášením dogmatu o neposkvrněném početí. Pak působila Marie 34 let v požehnané službě nemocným, až 22. února 1937 se v Motouliu rozloučila se životem. Tak měla i její smrt něco společného s Lurdy, protože ten den přesně před 79 lety byl poznamenán tím, že Bernadetta byla podrobena těžké zkoušce, když se její »krásná Paní« nedostavila.

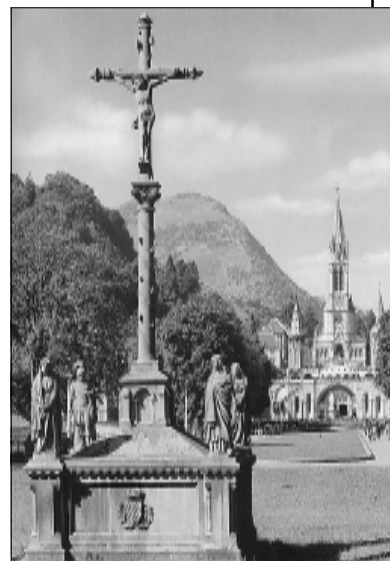
SVĚTOVÁ SLÁVA A NOBELOVA CENA

Z velké události vyvodil dr. Alexis Carrel důsledky. »Ať to stojí, co to stojí,« vkládá do úst dr. Lerracovi ve své knize »Cesta do Lurd«, »půjdu až do konce, jako by se jednalo o nějaký pokus se psem.«

Ačkoliv Carrel napsal svou cestovní zprávu v pozdějším životě, je jisté, že navrhl jen jed-

nu novou cestu, a to tu, která za určitých okolností byla obtížná a nepohodlná; a dále souhlasí, že touto cestou šel až do konce, při čemž Lurdy měl stále na očích a ty jej měly dovést ke šťastnému konci.

To ovšem neznamená, že ihned po uzdravení Marie Baillyové (jak se původně jmeno-

vala) by se okamžitě stal »praktikujícím katolíkem«; nikoliv, zachoval si ke katolické církvi 30 let určitý odstup, a to z důvodů, které bychom chtěli poněkud objasnit. Ale všimněme si nejdříve jeho další životní dráhy na poli lékařského povolání.

Především je třeba vzít v úvahu, že v roce 1903 ve Francii, která byla otřesena kulturním bojem, potřeboval lékař s akademickými aspiracemi značnou dávku odvahy, aby uznal uzdravení, které pozoroval v Lurdech, protože riskoval, že se mu koryfejové školní medicíny vysmějí jako zálesákovci. V knize hostů v lékařské kanceláři v Lurdech našel jména známých lékařů, se kterými dříve hovořil o tomto poutním místě, kteří se však chovali, jako by o Lurdech neměli potuchy. Lurdy? V životě neviděl!

(Pokračování)

Desatero stále platí

Svatý rok v nesvaté době – je to anachronismus, nebo výzva? Je to obojí: anachronismus, protože smysl pro svatost vyhasl zčásti v samotné Církvi, a výzva, protože svatost je nezbytná a Svátý rok je tedy nutností. Křesťanství, které zapomnělo, že je povoláno ke svatosti, je to třeba křiknout do ucha tak hlasitě, aby to uslyšel i pro Boha ohluchlý svět.

Spolu s Bohem, který se u mnoha lidí ocitl na posledním místě, upadla do zapomenutí i jeho přikázání; dorůstající mládež se o nich už ani nedoví. Mladí dospělí jsou sice velmi zblbělí, pokud jde o nové technologie, jsou profí v zacházení s dopravními prostředky, znají podrobnosti o různých »hvězdách« sportu, popu, filmu, ale o Desateru neslyšeli vůbec nic.

Odbourávání Desatera probíhá již delší dobu na široké frontě. Místo božského Zákonodávce zaujaly mezitím jiné instance, které bezostyšně rozhodují o platnosti Desatera: autonomní rozum, sociální pokrok, individuální svoboda, sebeuskutečnění, demokratická vůle většiny. Pro současníky, i pro praktikující křesťany se stalo běžnou věcí, že platnost Desatera Božích přikázání se musí ptát individuálního svědomí, nikoliv že by se naopak individuální svědomí mělo orientovat podle Desatera. Boží přikázání jsou totiž základem lidského života a Ježíš se k nim jednoznačně hlásí. Na otázku mladého muže, co musí dělat, aby získal věčný život, odpovídá jasně a zřetelně: »Chceš-li dojít do života, zachovávej přikázání« (Mt 19,16n).

V posledním okamžiku svého života uvidíme všechno, co jsme mysleli, mluvili a dělali, a co jsme měli myslet, mluvit a dělat, kdybychom využívali Boží milosti...

Sv. Klement Maria Dvořák

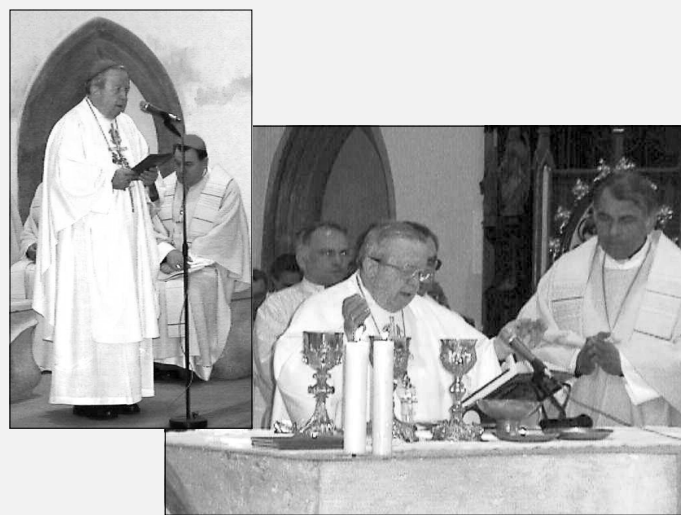
Věříme v Boha a prokazuje mu patřičnou úctu?

První tři přikázání nám říkají, jak se máme chovat vůči Bohu

První přikázání nás zavazuje, abychom věřili v jednoho Boha. To můžeme udělat jedině tehdy, když máme o Bohu dostatečné znalosti; musíme se tedy cílevědomě vynasnažit, abychom získali správnou víru. To není možné bez modlitby a za určitých okolností to může být obtížné. Pro jednotlivce by to bylo nezdravě neúnosné, kdyby se musel sám dopracovat k obsahu víry a rozlišit jej od bludu a pověry. K tomu ustanovil Kristus Církev a zaručil jí natrvalo přítomnost Ducha svatého. Je to do nebe volající protiklad, jestliže úroveň dnešních náboženských znalostí v širokých kruzích Božího lidu leží hluboko pod úrovní dřívějších generací, které neměly k dispozici zdaleka takové možnosti vzdělávání.

Druhé přikázání nám ukládá, abychom Bohu prokazovali náležitou úctu. Není nám dovoleno, abychom k Bohu přistupovali v profánním postoji duše i těla. Mojžíš si musel zout sandály, když se chtěl přiblížit k hořícímu keři. Abrahám se před Bohem vrhl na tvář. Nesmíme si dovolit neúctu k Bohu a ke všemu, co s ním souvisí, nesmíme brát bez náležité úcty do úst jeho jméno, svaté věci a svaté osoby. A už vůbec si nesmíme dovolit klít nebo křivě přísahat.

Třetí přikázání nám ukládá světit neděli. »Jaká je tvoje neděle, taková bude tvoje smrt,« říkali naši předkové. Z těch slov

Mše sv. na poděkování za 80 let arcibiskupa Karla Otčenáška

zaznívá moudrost zkušenosti. Jak může při smrti předstoupit s důvěrou před Boha ten, kdo mu celý život odpíral jemu zasvěcený den? A vůbec, Bůh nepotřebuje naši neděli, ale potřebuje ji člověk. Kdo sloužil šest dní pomíjejícím věcem, potřebuje jeden den, aby se z toho zotavil a sloužil věčnému životu. Neděle beze mše svaté není neděle. Neokrádej Boha o jeho den a sebe o věčný život!

Když se krátce podíváme na to, co zde bylo řečeno, můžeme

to shrnout: Bůh to s námi myslí dobře, proto nám dal svá přikázání. Jejich zachovávání slouží nejen jemu ke cti, ale také nám k užítku. Tak jako jejich zanedbávání Boha hněvá a uráží, tak také škodí nám samým; narušuje a bourá nejen základy našeho pozemského života, ale připravuje nás o naši věčnou spásu. Proto platí naléhavá výzva Svátého roku: Smiřme se s Bohem a vraťme se zpět k jeho přikázáním!

Překl. -lš-

ÚMYSLY AM NA MĚSÍC KVĚTEN 2000

Úmysl všeobecný:

ABY SE MARIA, MATKA PÁNA, STALA VZOREM VĚRNOSTI A VELKODUŠNOSTI V NÁSLEDOVÁNÍ KRISTA.

Úmysl misijní:

ABY JUBILEJNÍ „SEZNAM“ NOVÝCH MUČEDNÍKŮ PŘIVEDL K ROZKVĚTU NOVÉ MISIONÁŘSKÉ JARO V CÍRKVI.

Úmysl národní:

ABY VŠICHNI CHÁPALI JEDINEČNOU ÚLOHU ŽEN V NAŠÍ SPOLEČNOSTI.

Hovory o současné politice s poslankyní sněmovny Parlamentu ČR Ing. Michaelou Šojdovou – pátek 12. 5. 2000 v 19.30 hod., Dům kultury v Kyjově.

Zpráva pro akcionáře 1. inv. f. Moravia Invest, a. s., Ostrava, v likv. První ze tří očekávaných soudů má začít v červenci. Po nich, pokud bude škoda nahrazena, bude vidět, kolik mohou čekat akcionáři, z nichž se zatím přihlásila jen polovina. Ostatní to nezajímá? Další zpráva bude vydána v posledním týdnu srpna t. r. Upozomte na ni známé. *Likvidátor*

K 80. narozeninám arcibiskupa Karla Otčenáška

Katedrála Sv. Ducha v Hradci Králové se ve čtvrtek 13. dubna zaplnila těmi, kteří přišli poděkovat Bohu za 80 let arcibiskupa Karla Otčenáška. Koncelebroval současný hradecký biskup Mons. Duka a světicí biskup Mons.

Kainek, dva opati a velké množství kněží. Mezi vděčnými účastníky byli i oba redaktori SVĚTLA, které má arcibiskupovu přízeň a jehož čtenářům byl a je jubilant představován jako příklad věrného a statečného křesťana a pastýře (viz jeho „muklovský“ profil a množství bývalých spoluvěznů-gratulantů)... Vy, kteří jste nemohli být s námi, připojte se k našim modlitbám, aby jej Pán zahrnul svými dary a zachoval ve zdraví ještě dlouhá léta! AD MULTOS ANNOS!

Josef Vlček

Využijte mimořádné příležitosti milénia roku 2000 k poutnímu zájezdu. Nabídku poutních zájezdů zašle Marta Vondráková, KCK Misie, Masarykovo náměstí 46, 751 03 Brodek u Přerova, tel. 0641/74 11 50.

Dopis nemocným – květen 2000

Drazí nemocní!

Jistě se každý z Vás setkal s někým, kdo se v tomto Jubilejním roce zúčastnil některých poutí, ať už do Svaté země nebo naší národní pouti do Říma. Kolik to nadšení a hlubokých zážitků, které se nesmazatelně vryly do srdcí všech zúčastněných! Třeba nám bylo i trochu líto, že jsme tu krásu nemohli prožívat s nimi, ale věřte, že i nám se nabízejí veliké možnosti k putování.

V měsíci máji jsou obzvlášť vyhledávaná všechna poutní místa a kostely zasvěcené Panně Marii a určitě každý z Vás v některém z nich byl. Možná nejednou. Tam se můžeme kdykoli v myšlenkách utéci a na kolenou přednést Panně Marii všechny své prosby a žaly. Vždyť ona – Matka Ježíšova – je i naší Matkou. V temnotách dnešních dnů je ona jediné světlo, ve špině této doby jediná čistota, ve všech těch hrůzách a ohavnostech jediná krása! Ztělesňuje lásku! Prosme ji proto vroucně o dar víry pro náš národ, naše rodiny, ale především pro naše ženy. Aby byly jako ona svým rodinám světlem, čistotou, krásou

a láskou. Dnes se tolik usiluje o moc, úspěch, peníze. Ale bez lásky je všechn blahobyť jen pěkný rám, který zvýrazní tu-pou ošklivost obrazu.

Každý člověk touží, ba životně potřebuje milovat a být milován. A to nejen krásnými slovy a úsměvy občas a podle nálady, ale především opravdovou, skutečnou láskou všedního šedého života, bez pokrytectví a falše, láskou, které lze bezvýhradně důvěřovat. Kdo ji tomuto světu může dát, ne-li žena, která věří, že celou svou přirozeností byla Bohem stvořena hlavně k lásce a oddanosti – jako Maria! Bohužel, dnešní ideál ženy určují filmové hvězdy, královny krásy nebo jiné senzační ženské zjevy. Slovo mateřství, které v sobě zahrnuje všechna dobra, jako je obětavost, láskyplná ochota k službě, věrnost, je odsunuto až na poslední místo.

Proto se utíkejme s úpěnlivými prosbami k Panně Marii, Matce krásného milování a svatě naděje, ať za nás prosí!

Moc Vás zdravím.

Sestra Pavla

Liturgická čtení

Neděle 7. 5. – 3. neděle velikonoční

1. čt.: Sk 3,13–15.17–19

Ž 4,2.4.7.9

Odp.: 7a

2. čt.: 1 Jan 2,1–5a

Ev.: Lk 24,35–48

Pondělí 8. 5. – nez. pam. P. Marie, Prostřednice všech milostí

1. čt.: Sk 6,8–15

Ž 119(118),23–24.26–27.29–30

Odp.: 1

Ev.: Jan 6,22–29

Úterý 9. 5. – ferie

1. čt.: Sk 7,51–8,1a

Ž 31(30),3cd–4.6ab+7b+8a.17+21ab

Odp.: 6a

Ev.: Jan 6,30–35

Středa 10. 5. – ferie

1. čt.: Sk 8,1b–8

Ž 66(65),1–3a.4–5.6–7a

Odp.: 1

Ev.: Jan 6,35–40

Čtvrtek 11. 5. – ferie

1. čt.: Sk 8,26–40

Ž 66(65),8–9.16–17.20

Odp.: 1

Ev.: Jan 6,44–51

Pátek 12. 5. – nez. pam. sv. Nerea a Achillea nebo sv. Pankráce (v pražské arcidiecézi: svátek Výročí posvěcení katedrály)

1. čt.: Sk 9,1–20

Ž 117(116),1.2

Odp.: Mk 16,15

Ev.: Jan 6,52–59

Sobota 13. 5. – ferie

1. čt.: Sk 9,31–42

Ž 116(115),12–13.14–15.16–17

Odp.: 12

Ev.: Jan 6,60–69

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne: NE PO ÚT ST ČT PÁ SO
7.5. 8.5. 9.5. 10.5. 11.5. 12.5. 13.5.

Antifona	518	1653	518	518	518	518	518
Žalm	783	783	783	783	783	783	783

Ranní chvály:

Hymnus	518	1653	518	518	518	518	518
Antifony	540	1046	1062	1076	1092	1107	1123
Žalmy	1030	1046	1062	1076	1093	1108	1124
Kr. čtení a zpěv	540	1362	547	550	553	556	559
Antifona k Zach. kantiku	540	1362	547	550	553	556	559
Prosby	541	1655	547	550	553	556	559
Záv. modlitba	541	1362	548	551	554	1364	560

Modlitba během dne:

Hymnus	519	519	519	519	519	519	519
Antifony	519	519	519	519	519	519	519
Žalmy	1035	1051	1067	1081	1097	1113	1128
Krátké čtení	541	545	548	551	554	557	560
Záv. modlitba	541	545	548	551	554	557	560

Nešpory: SO

Hymnus	517	517	1362	517	517	517	517
Antifony	538	542	1056	1072	1087	1102	1118
Žalmy	1025	1040	1057	1072	1087	1102	1118
Kr. čtení a zpěv	538	542	1363	549	552	555	558
Ant. ke kant. P. M.	539	543	1363	549	552	555	558
Prosby	539	543	1664	549	552	555	558
Záv. modlitba	541	541	1362	548	551	554	1364
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260

Představujeme...

NOVINKA

**A. M. Marek OP:
PSYCHOLOGIE**

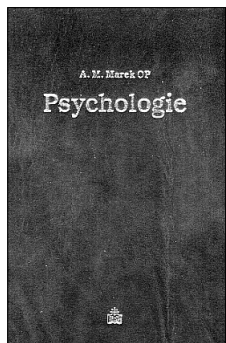
Člověk, který nerozumí sám sobě, nemůže být spokojen. Proto už Řekové považovali za základ moudrosti poznání sama sebe.

Cestu k tomu umožňuje psychologie. Tím, že se obeznámíme s povahou duševního života, máme možnost poznat také duševní vybavení vlastní osobnosti. Tyto poznatky pak dovolují usilovat o správný rozvoj osobnosti po stránce psychické i mravní. Když poznáme strukturu osobnosti, poznáme i řád, který má vládnout mezi jednotlivými složkami osobnosti...

Kniha má ukázat užitečnost pravdivých psychologických poznatků (získaných experimentálně i filozoficky) pro každého člověka. Nejde o práci výzkumnou, nýbrž popularizační...

K úryvku z autorovy předmluvy dodáváme, že tato v podstatě vysokoškolská učebnice klasické psychologie je detailně strukturovaná, a tedy přehledná.

Výklady jsou srozumitelné, vyvážené, podepřené výsledky výzkumu odborníků (přes 160 základních titulů v bibliografii), mimo to jsou objektivně prezentovány jednotlivé směry v oboru i ve specializacích (převážně 20. stol.). Pochopení a orientaci usnadňuje i řada vyobrazení, schémat a věcný rejstřík.

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:

**Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1**

Kniha může prokázat cenné služby rodičům, kněžím, pedagogům, pracovníkům charitních organizací, řídicím pracovníkům, všem, kdo se ve své činnosti obrací k lidem. Může pomoci i tím, že otevře problematiku oboru psychologie, umožní specializační orientaci.

Aby **prodejní cena** byla nízká a kniha dostupná široké veřejnosti, byla pro **toto vydání dotována**.

2. doplněné vydání, v MCM s. r. o. 1. vydání
Koř. vaz., B5, 598 stran, 258 Kč

Čtenáři Světla si mohou publikaci objednat na objednávkovém listě velikonoční nabídky knih v roce 2000. Mohou tak navíc získat 15% slevu.

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

Velké jubileum s Vojtěchem Kodetem

Tato knížka přibližuje některá důležitá témata Jubilejního roku. Všíhá si tématu vtělení, hříchu a milosti, následků hříchů, pokání a obrácení, odpustků a odpuštění, tajemství Nejsvětější Trojice a eucharistie. Vhodná pomůcka k rozjímání.

*Karmelitánské nakladatelství, pevné desky,
A6, 92 stran, 89 Kč*

**Pláceno převodem
706 035**

**Novinové
vyplatné**

Oseltatel:

**Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1**

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci, Černochova 7 – IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č.j.: 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznamená to však, že udělovatel schválně se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.inecnet.cz; http://www.ova.inecnet.cz/svetlo). Registrční značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblasní správou pošt v Ostravě č.j.: 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. OBJEDNÁVKY VYŘIZUJE ADMINISTRACE TYPENÍKŮ. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradníka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávání novinových zásilek povoleno SF, s. p. ZSRP Bratislava, č.j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžadane nezveřejněné příspěvky nevracíme.